

Pismo iz Idrije

„Mi gremo naprej“ — Prosvetni dom — Dramatski krožek
Javna knjižnica — Italijanske tolovajske „brigade“

Idrija, 7. februarja
Slovenske narodne stranke, ki se je prebudila v novo življenje, svoje naloge na Primorskem, izpolnjuje velike skrbi tudi temu sicer odločnemu in zato čisto zapostavljenemu mestu. Idrija vstaja iz nekakega omotičnega spanca in sprosta svoje dolgo pritisnjene človeče v navdušenem delu, svesta si novega časa, novih razmer in gotova svoje svobodne narodne bodočnosti. Kulturni delavci, ki so prišli k nam, so našli med domačini, zlasti pa med preprostimi ljudmi polno razumevanje. Posebno je razveselilo, da najde vsaka njih pobuda odmev med domačini, ki jo po večini tudi sami uresničijo.

Že za njih smo poročali, kako velika pridobitev je za Idrijo šapnoročarsko strazarsko glasilo „Mi gremo naprej“, kjer se verjeto zrcali življenje našega mesta. List posega vedno globlje in širše v naš razvoj in v polni meri služi krajevni potrebi. Iz vrst domačinov se priklanja vedno več sostrudnikov, tako da domaćini v njem sami razpravljajo o svojih zadevah. Zlasti se zanimajo za list komunistični terenci, ki so zaradi njega vprav besni.

Obnova kulturnega življenja v Idriji je v polnem razmahu. Zabele akcije, o katerih smo že poročali, se uspešno nadaljujejo. Načrt za ureditev prosvetnega doma je že gotov. Pročnin znaša 200.000 lir, katere si je Idrijski prosvetni kulturni oddelek že zagotovil. Dela so se že pričela. Najprej bo urejena dvorana za nastope.

Na novo je bil ustanovljen dramski krožek, ki ga vodi starosta idrijskih odrskih igralcev g. Anton Klemenčič. Krožek je pričel takoj z delom. Sedaj študira Vomberejevo komedijo „Vodoci“, ki jo bo v prihodnosti 11. in 13. februarja v Didži dvorani. Domačini nestrpno čakajo na to prireditev. Krožek pa ima tudi svoje sovrstnike. Komunistični gledališki zavod razvija kulturno življenje v Idriji, kar se ne vrti na rednih, marveč narodnih temeljih. Nedavno so zato v Idriji po vaji dramskega krožka skrajšali v sloško slobo, v kateri so se igralci vadili, razšli in v sebi vse čutili razstreliti zemljinam, kar so odnesli neke predmete. Ta dogodki jasno osvetlijo razliko med ustvarjalnim prizadevanjem narodno zavestnih Idrijčanov in mišinski nagoni protinardnih komunistov.

Javna mestna knjižnica bo v Idriji domaćina. Idrijski list dnevno izdajajo, kar je za Idrijo velika pridobitev. V zvezi s tem je bilo tudi mnogo več, da so pokazali mali ljudje mnogo več

razumevanja za to koristno pobudo, kakor pa premožnejši sloji.

Zelo se je izkazal trgovec g. Goli, ki je daroval res lepo in dragoceno knjižni zbirko. Doselej je zbiranih nad 500 knjig vseh vrst, zbirali pa računajo, da bodo dosegli številko 5.000. Mestna občina bo nastavila redno knjižničarja. Knjižnica bo začela poslovanje najbrž že ta mesec. Kakšno navdušenje je povzročila ta kulturna akcija med domačini, dokazujejo mnogi dopisi na uredništvo idrijskega lista. Zlasti se veselijo otvoritve knjižnice mladini, ki bo lahko spoznala iz knjig kulturno višino lastnega naroda. Tudi porajajoča se idrijska knjižnica ima svoje nasprotnike. Kilo so, ni težko uganiti. Spet ročaji.

Poleg kulturnega in prosvetnega življenja se v Idriji lepo razvija tudi telovadno. Prvotno se je telovadba uveljavila za moško mladino, sedaj pa se ji pridružila tudi ženska mladina, katero bo večbala učiteljica gld. Pavla Čukula. Doselej se je prijavilo 140 telovadcev. Telovadnica bo zasledena nad 20 ur telensko.

Tako vstraja Idrija pod varstvom slovenskih oboroženih sinov v novo mikno in plodno življenje. Le v daljavi se klatijo okoli nje domači in italijanski komunisti in badoljevci, ki pripadajo nezahvalnemu ljudstvu strah in bedo mesto blagoslova. Kamorkoli prišlo rdeče brigade, izpajajo vasi do kraja. Sredi januarja so pridržali komunistična krdela v Komolcu in po brala že itak revnim kmetom ves krompir, vse žito in vse živino. Ljudje so obupani in ne vedo, kako bodo prebili do nove letine. Ta usoda je zadela 19. januarja Zadlog. Komunistični elad je tako velik, da ne priznava več niti lastnim terencem, katerim tako znehvalno ravnanje sodrugov kar ne more in ne more v glavo. Užaljeni in razočarani se zato tudi ti odvrčajo od OF.

Pri tem „pljačkalškem“ delu so dobre zaveznice naših komunistov tudi Italijanske komunistične brigade. Dve se potikata in plenita med Cerklom in Vojskim. Ena od dveh je rdeča, druga pa badoljevska. Kmetje pripovedujejo, da se obe med seboj zelo dobro razumeta, čeprav ima ena na „trikoloru“ rdečo zvezdo, druga pa sivočrni grb. Vsekar je to značilno, poučno in opominjajoče!

K temu pismu iz Idrije dodajamo, da delo kulturnih pionirjev v tem kotičku zemlje ne zasluži samo našega priznanja, marveč tudi vsestransko podporo.

Takozvani zavezniki so si vedno bolj v laseh

Poročila, ki prihajajo iz tako imenovanega zavezniškega tabora, vedno bolj jasno kažejo, da so si tako imenovani zavezniki vedno bolj v laseh. Za gostobesedno agitacijo se vedno bolj očito kažejo naraščajoča nasprotstva, ki imajo svoj izvor v vedno večjem apetitu po kolonijah surovih in izkoriščen v tujih ozemljih in tujih narodov. Tako imenovani zavezniki so si pač edini v tem, da je treba Evropo uničiti in spravi ob tla, da bi se lahko na njenih razvalinah razbodeli židovski plukotarski razpleh.

To se posebno jasno kaže baš zdaj, ko se zopet krivice prihajajo sestanek treh glavnih vojnih krivcev Churchill, Roosevelt in Stalina. Ta konferenca, ki naj bi na zunaj izpričala popolno slovo in edinstvo med takozvani zavezniki, je v resnici le nov dokaz naraščajočega madebojnega zaupanja in prizadevanja, da bi drug drugega nadomestili in prevarili. V posebno oburnem položaju so Angličani, ki se na eni strani boje diktata Amerike, a se na drugi strani ne morejo več umiriti diktatu Moskve. Sprito bližnjega sestanka konference trojice jim je zlasti od tega, da preprečijo na eni strani enotno fronto Amerike in Sovjetov proti Angliji, na drugi strani pa so postali odnosi med Ameriko in Anglijo tako zamotani in v Londonu že ne vidijo več nobenega izhoda.

Napoleon se je pojavil še nov konkurent v osebi „rebelstva“ Francije de Gaulle. Tega aser doselej se niso pojavili na konferenca trojice, ki pa je ne glede na to, že prijavil svoje zahteve. Tudi on hoče biti deležen pri delitvi in zahteva, da okupirano francosko čete vse ozemlje ob sebi ohrani. Dejstvo, da dosele še ni prišlo do sklenitve francosko-angelskega pakta, kakor so ga že davno napovedovali, priča, da so tudi med Francijo in Anglijo nepremostljiva nasprotja. Francija doselej še ni bila pritojena v takozvani evropski svetovni odbor. Tudi še ni razločeno vprijetje Sirije in Libanona. Mimo tega je še cela vrsta drugih kolonialnih vprašanj, zlasti pa udeležba francoskega kapitala pri raznih dobičkonosnih podjetjih, ki jih je treba na novo urediti.

Kakšne krize in težave imajo v takozvanem zvezniškem taboru s celo vrsto malih zaveznikov, dovolj jasno priča razmere na Balkanu, zlasti v Grčiji, Bolgariji in Rumuniji, da ne omenjamo krize in težav, ki jih imajo v Belgiji in drugod. Vse to je kaže, kakšna bi bila Evropa in kakšne razmere bi zavladale, če bi se jim posrečilo, da bi spravili na tla Nemčijo, ki je edini resnični branik Evrope.

Borba narodnih stražarjev za lepšo bodočnost naroda

Iz Gorice poročajo: Narodni stražarji nadejajo komunistično brez prestanka in jih zasledujejo do grških taborov raznih samot. V zadnjem času se Narodni stražarji lahko ponašajo z novimi uspehi. Pretekli teden so odkrili pri svojem pohodu proti Lokavcu pri Ajdovščini komunistično telefonsko postajo. Komunisti so se ob prvih strahljivih razbežali. Na begu je bil smrtelno zalet 45 letni domačin Ferdinand Kompare. Nekaj komunistov je bilo pri tej občevalni akciji zajetih. Stražarji so v svoji borbi za lepšo bodočnost našega naroda dosegli in ne priznavašjo nobenemu komunistu.

Stražarska patrula je presenetila v ranih urah komuniste in teence v Malih Zablajih pri Sv. Križu. Pri tem je zajela razpizlega komunisto Petra Kalina iz Ajdovščine, ki je nad eno leto strahoval okoljske gospodaje in kmete. Zablajski terenci pa se sedaj bojijo drugega obiska narodnih stražarjev.

Židje, kakor jih opazuje angleški novinar

Znani angleški publicist Douglas Reed je napisal že med drugo svetovno vojno zanimivo razpravo „Židje, kakor jih opazuje angleški novinar“. Reed je živel kot dopisnik londonskega „Timesa“ (olga leta v Berlinu in na Dunaju, v Pragi in Budimpešti. Imel je dovolj prilike v teh mestih poslušati židovsko vprašanje.

Reed poglavje svoje razprave posveča židovski emigraciji, ki se je naselila pred in med drugo svetovno vojno v Londonu in po Angliji. Med drugim pravi: „Ko sem se zadnjič vrnil v London, sem našel po londonskih ulicah in trgih na mnoge obraze in osebe, ki sem jih spoznal v raznih evropskih prestolnicah. Zdelo se mi je, da se je zbralo v Londonu vse, kar je bilo židovskega v Berlinu, Pragi, Varšavi, Krakovu, na Dunaju in v Budimpešti. Obiskal sem razne znane londonske klopele v Westendu. V njih sem našel same stare židovske znane. Nihče med njimi ni zaposlen s kakim resnim in ustvarjajočim delom. Kljub temu pa so vsi zelo rejeni in zadovoljni. Zasedli so najlepša mesta po lokalih, od kjer sedaj z viska presojajo londonske domaćine. Ti ljudje stikajo neposredno s politiki in posebno pri bi vsak londonski lokal borzna dvorana. Ograjna večina je prišla v Anglijo brez ugradne dovoljenja. Večina jih je sploh brez dokumentov. Zaman so vsi napori londonske policije, da bi zavrla vselje židov. Na vsakega žida, ki ga preženo z londonskega ozemlja, pridejo najmanj trije novi, če ne še več. Sicer pa posreduje politika samo v najtežjih primerih. Londonski sodniki in policisti so si nabrali zadnja leta dovolj izkušenj, da ni dobro zohati čestni z židovskimi emigranti. Neprestano tvega, da bodo prešli za svoje postopanje ostre ukore bodisi od londonskega tiska ali pa od samega parlamenta. Dejstvo je, da se mnogi židi v Londonu, kakor gobe po dežju. Prav tako je dejstvo, da postajajo židje s svojimi zvezami in protekcijamom vse prava nesreča za angleško prebivalstvo. Vse bolj se formatirajo v posebno privilegirano kasto, ki hoče živeti na račun in v škodo angleškega narodnega občestva. Če je kdo danes solidaren v Angliji, potem so to priseljeni židje, ki držijo skupaj, kakor bi bili povezani z jeklenimi verigami. Tako povezani nastopajo na vseh področjih enotno proti vsem Nežidom in zavzemajo neprestano nove položaje, ki jih ne bi sicer nikoli zavzeli.“

Povprečni Angličan ne poznajo zgodovine razmaha židovskega življa na evropski celini. Tako ne vedo, da so izpodrinili v nekaj letih na berlinskem Kurfürstendammu vse arijske telmece. Prav tako jim je neznan, da je bila na Dunaju v židovskih rokah pred združitvijo Avstrije „Nemčija“ vsa trgovina z usnjenimi izdelki, dragulji in premoženjem. O bančnih in kreditnih poslih pa niti ni govora, ker so bili izključna domena židov.

Židje ne čutijo nobene povezanosti z državami in narodi, med katerimi slučajno žive. Zato so lahko danes navidez prav tako dobri Angličani, kakor Madžari, ali jutri

Univ. prof. dr. Henrik Steklačnik

Drjavna ureditev ogrske dežele

Ne prvotnih ogrskih plemen, ne sedanega madžarskega naroda, ne smemo prištevati mongolski rasi in torej rumeni rasi skupini; pripadali so prvotno v glavnem pa turanski rasi, torej rasi, ki jo prištevamo belim rasni skupini in ki je zastopana najbolj v srednjem delu zahodne Azije, pa ob severni obali Črnega morja; zaradi sosesčine z Mongoli in Sibiriji in mnogih vojnih pohodov Mongolov in drugih tunguških plemen se v majhni meri tu pa tam še pojavljajo posebnosti mongolske veje, da se kažejo predvsem bolj znaki srednjeevropskih ras bele rase skupine.

Jedro ogrskega naroda so bili vsekar nižji, v komitatih (županijah) organizirani plemiči. S pomočjo svojih podložnikov so se bavili s poljedelstvom in živinorejo, v vojnem času pa se vojskovali, vedno pa se politično udeleževali na zborih, v upravi in v sodstvu.

Kot členi svete ogrske krone so se plemiči udeleževali državnega zbora. Prvotno je visoko in nizko plemstvo osebno prihajalo na seje, pozneje pa se je državni zbor ločil v dva doma, v magnatsko in v stanovsko zborno. Magnatski zborniki so pripadali visoki plemenitosti, ki so posedovali obsežna veleposlastva v deželi ter jim je šel naziv grofa ali barona dalje prelati, saj je bilo s položajem cerkvenega veleposlastništva združeno tudi uživanje cerkvenih veleposlastev. Vsi ti magnatski posesti (status ed ordinis regni Hungariae) so plemiče-lastnike manjših posestev zastopali njihovi odposlanci, ki so jih v komitatih zborili volili in jim dajali tudi navodila. Mali plemiči so se latinski imenovali servientes, ker so se imeli za slugo vrhovne oblasti, predstavljene v sveti ogrski kroni, ki so ji bili oni sami člani. Tudi kraljevska svobodna mesta so se izza Luksemburžanov in v zbornico pošiljala svoje predstavnike, toda enopravnosti ta mesta niso mogla doseči, ker so jih smatrali za kraljevo lastnino in jih je kraljeva komora nadzirala: vrh tega je mestno prebivalstvo po večini nemško ali slovaško govorilo.

Težje plemiške oblasti ni bilo v državnem zboru, marveč v komitatih. Za vladanje očeta Marije Terezije, ki je bil poletni cesar Karol VI se je komitatska organizacija zenovala. Skupnost (universitas) prelatov, magnatov in plemičev je uživala obsežno avtonomijo v upravi in sodstvu. Načeloval je komi-

tatu od kraja imenovani veliki župan (comes comitatensis, főispán, Obergespan), ki pa je le vodil volitve (restauratio) na tri leta voljenih komitatskih funkcionarjev. Dejansko je upravljal županji podžupan, ki mu je pomagalo večje ali manjše število sodnikov za plemiče (iudex servientium, szolgabiro, Stuhlrichter) s po-

assessor, skrajšano jurassor); za razsojevanje civilnih sporov in za kazensko sodenje so ti uradniki v različni sestavi tvorili sodišča. Le na višji stopnji so kraljevska sodišča odločala. Zanimivo je, da se glasovi plemčev v županjskih skupščinah (congregacii) niso šteli, marveč tehtali (votum ponderantur, non numerantur), kar je dalo dokajšnjo premoč magnatom, prelatom in drugim imovitejšim posestnikom.

Podložni kmetje v tej plemiški organizaciji seveda niso bili zastopani ter je o njihovih sporih sodili vobče posebni in županijskega gospoda postavljeni kolegi; navadno je razpravo vodil gospodarski uradni-pravnik, ki so mu pomagali prisodniki. Plemičev podložniki sam ni mogli tožiti, temveč je to mogel le županjski fiskal zanj storiti. Podložnike so tiščala precejšnja bremena; dajati so morali vojaške novince, plačevati davke, graditi ceste, dajati zemljiškim gospodom devetino proizvodov in na gosposkem zemljišču tlako delati, cerkvi pa desetino proizvodov dajati.

V komitatu organizirana plemiška skupnost, ki se bliskovito razlikuje od hrvatskih županij, je bil edini upravni organ, po katerem je mogel kralj svoje odredbe tudi na podeželju izvajati; od tega veliki politični pomen in v teku več stoletij pridobljena politična sposobnost tega obzema zelo širokega stanila.

Izza sredine XIX. stoletja je opaziti mnogo od dna segajočih izprememb v javnem življenju na Ogrskem. Ena teh osnovnih izprememb se nanaša na uradni jezik, druga pa na pritegnitev širših krogov k političnemu delovanju.

Kakor v ostali Evropi je bila v srednjem veku latinščina tudi na Ogrskem jezik znanosti in uradnih listin, daji se je pri posvetovanjih v državnem zboru uporabljala tudi madžarsčina. V XVI. stoletju je latinski jezik madžarskega boljš in bolj izpodrival in v magnatski zbornici se niti ni ohranilo več razpravljati v madžarski. Šmeclia in celo srila se je pa madžarsčina na Erdeljskem, kjer so se celo zakoni izdajali v tem jeziku. Ko je nemški cesar in nekronani ogrski kralj Jožef II. skušal uvesti nemščino kot uradni jezik in sploh na Ogrskem avtokratsko vladati nad normam altarnu provin-

ciarum (kakor v drugih pokrajinah), so začeli tudi na Ogrskem madžarski jezik gojiti in 1844 se je kot izključni uradni jezik uvedla madžarsčina; to pa je nalezlo na precejšen odpor na dvoja in med ogrskimi magnati, ki so mnogo v inozemstvu živeli in poročito niti dobro niso znali tega jezika. Toda tudi pripadniki nemadžarskih narodnosti so se zoperstavili izključni rabi madžarskega v uradnem izpolnjenju, saj ni le takrat po vsej podonavski monarhiji vzplamtel narodnostni gibanje pri vseh nemških narodih, z odpravo latinščine je odpadla tudi raba svečnega posredovalnega jezika, ki je povezoval vse narodnosti na Ogrskem in spajal Ogrsko z ostalim svetom. Zastran nastalih težkoč se je 1. 1868. uredila raba jezikov nemadžarskih narodnosti; zlasti razlikuje zakon med uradnim jezikom države in poslovnim jezikom t. j. uradnim jezikom občin in cerkvenih tiskov, dale jezikom, v katerem se vodijo zapiski, če je v uradnem okolju zadržana manjšina. (Dalej.)

V Italiji gospodarijo gangsterji

Iz Bononijeve Italije prihajajo vedno obupnejša poročila. Po poročilu dnevnika „Berliner Tagblatt“ iz Rima so v italijanski prestolnici roparske skupine gospodarice ule in cest. Mnogi so aretirani roparskih organizacij in gangsterskih klovodil. Toda vse skupaj ne pomaga nič, ker ta stečje te kriminalne družine kakor gobe po dežju. Omenjeni list piše: Rimski meščani ostane po sedmih zvečer najtežja doma, če mu je ljuba lastna glava in imetje. Znani imajo, ki je tvegal, da je ostal na rimskih ulicah po 23. uri, je prišel v mraz, zmrskal nos domov brez plačila, brez oblačil, brez čevljev, v samih srednjih hlačah. Zato so Rimljani rajši doma za trdno zaklenjenimi vrati, na celo to jih ne obvaruje pred najhujšimi možnimi presenečenji.

Slučne gangsterske, roparske in rokovanjske skupine nastajajo po vseh delih po boljševarni načete Bononije Italije. Poleg Rima je glavno središče gangsterskih naklepev Palermo, kjer so imeli repari svoje zbirališče v kraju Vale Ormeo v patermski pokrajini. Karabinjerji so obkolili mesto, toda gangsterji se niso kar tako dali, temveč so sprejeli karabinjerje s strelji. Vnela se je večerna bitka, ki je terjala žrtve na obeh straneh. Karabinjerjem se je posrečilo zaleteti komaj šest članov gangsterske skupine, ostalih in kolovod, jem pa se je posrečilo pobeg. Bononijevi policaji in karabinjerji so brez moči napram temu pojavom globoke anarhije, ki uničuje in ubija Bononijevo Italijo.

zdravniki je bil židov 38 odstotkov, med odvnetiki 49 in med novinarji 32 odstotkov. Vedna madžarskih židov je živila v Budimpešti, kjer jih je bilo skoraj za dobro tretjino vsega prebivalstva. V Budimpešti so bile v židovskih rokah vse knjigarna, vsa večja založništva in tiskarne. Prav tako tudi vsa budimpeštanska gledališča. Židje so bili tudi lastniki 50 odstotkov vseh kinov. V vodstvu 20 največjih madžarskih gospodarskih ustanov je bilo od 336 vodilnih funkcionarjev 235 židov, 236 največjih madžarskih industrijskih podjetij pa je kontroliralo 10 velebank, ki so bile vse v posesti židovskih delničarjev. L. 1938 je bilo zaposlenih pri 19 budimpeštanskih dnevniki 418 poklicnih novinarjev. Med njimi je bilo 305 židov. V Budimpešti je bila do nedavna v židovskih rokah tudi vsa drobna trgovina, tako da so bile neštete ulice brez ene same arijske trgovine. Prav tako je bila v židovskih rokah tudi vsa trgovina na deželi.

Po vsem tem je razumljivo, da so do nastopa puščarjev strel slavlili židje madžarske kot pravi židovski raj.

Proti židovskemu obličju so kupovali madžarski židi tudi posestva na deseti, tako da je bilo l. 1939. v židovski posesti 12 odstotkov vse madžarske plodne zemlje. V mestih pa je bilo nad 50 odstotkov vseh nepremičnin židovska last. Od veleposlastev je bilo v židovskih rokah 18 odstotkov. Med

Poklicni revolucionarji

„Španski duh“ v slovenskih komunistih — Nesposobnost za vsakršno delo razen za revolucionarno razdiranje

Ko se je začela v Španiji državljanska vojna, so komunistične stranke širom sveta pozivale svoje člane, da se po možnosti v čim večjem številu udeležijo svobodnorne španske vojne in s tem podpro avtomobilnoje napore komunistov v borbi proti njih „tlačiteljem“. V Španiji so se takrat ustanovili posebni tujski bataljoni, v katerih so se zbirali nešpanski komunisti in se tako pripravljali na domače revolucionarne poudarke, katerih uresničenie so že videli v pripravljajoči se novi svetovni vojni. Med temi „španskimi prostovoljci“ je bilo tudi precej Slovencev. Nekaj jih je padlo na takrat res izredno vročih španskih tleh, nekaj pa se jih je vrnilo.

Ti preostali „grajo“ danes v komunistični OF in v njenih tolovajskih oddelkih posebno vidno vlogo. Označevani kratko kot „špance“, imajo ne glede na to, ali so sposobni ali ne, vsi zelo vplivna mesta, s katerih v vseni silami „svobojajo“ naš mali narod. Na značilnejši pojavi med temi „španci“ sta gotovo Aleksej Baebler, ki je nedavno postal glavni urednik „Ljudske pravice“, glasila komunistične partije Slovenije, in prošlji Dak. — Semič Stanko. Zelo pomembno vlogo je v španski državljanski vojni igral tudi sedanjji „maršal“ Tito — Josip Broz, ki je bil eden glavnih organizatorjev dotoka komunističnih borecev iz bivše Jugoslavije v Španijo. Komunist so odhajali iz Jugoslavije takrat pod krinko obiska pariske svetovne razstave, ki pa je seveda nikdar niso videli, ker jih je v južni Franciji pričakoval Broz in jih po tajnih kanalih pripeljal v Španijo.

Slovenski „španci“ se državljanske vojne na iberskem polotoku gotovo niso udeleževali; zaradi tega, ker so bili dobri Slovenci ali iz nekakega nacionalnega občutja do „trpečega“ španskega naroda. Udeleževali so se je zaradi tega, ker so bili že takrat izraziti internacionalci in so s svojo udeležbo manifestirali svojo internacionalno gledanje, ki gre mimo in preko vseh nacionalnih čustev in stremilj. Poleg tega je bila španska državljanska voja na s stališča komunistov vojna za uveljavljanje komunističnega vpliva v Evropi in nekake „generalka“ za komunistično svetovno revolucijo, ki jo je hotela kominterna izvesti v bližajoči se svetovni vojni. Komunisti, ki jih je vse prevzel nekakšen „španski duh“, so imeli v Španiji najlepšo priliko, da se „izobrazijo“ v tehniki in strategiji borbe na barikadah in gverilskem vojevanju, v podtalnih skedajih, v agitaciji, skratka v vsem, kar bi jim moglo priti prav, če bi izbruhnil nekaj podobnega tudi v njih ožji domovini.

Ko se je poskus revolucije v Španiji posrečil, so se skoro vsi „španci“ vrnili domov in čakali da jih pokliče primeren trenutek, ko bodo lahko izrabili kapita izkustev, ki so si ga v Španiji nabrali. Ta trenutek je prišel za slovenske komuniste leta 1941. „španci“ so takrat stopili na čelo OF in zavzeli v njej najvažnejša mesta. Das se je vse po njihovo pojmovano „svobojevanje“ vršilo pod geslom narodnosti, vendar „španski duh“ ni usahnil, marveč je dobil še novih pristašev.

„španski duh“ duh čestega internacionalizma, tako ideološkega kot tudi praktično protičnega, prevleča danes vse komuniste, dasi trdijo, da so dobri ali celo najboljši Slovenci in Jugoslovani. Niti „narodno-osvobodilni“ cilji, s katerimi so se nlehi javnost, so se izrodili v poklicno revolucionarstvo in tolovajstvo. Tudi ljudje, ki so postali nekaki revolucionarni sportniki ki s ne morejo predstavljati, da se utesne jutri ali pojutritem v borba za slovensko „narodno osvoboditev“ končati in bi bili prisiljeni, zamenjati puško n bombo s čim drugim. Danes so vsi nesrečni, če ob misli, da bi utegnili biti konec njih tolovaj-

Fotografije in negative

Iz časa delovanja Vaskih straž: posnetke ruševin, pogoršeni in umorjenec, posnetke iz akcij Slov. domobrancev, posnetke protikomunističnih zborovanj, predavanj in manifestacij okupirani po ugodni ceni Informacijski oddelek Pok. uprave, Elciwelssova cesta 13/II, referat za fotografijo.

Novi spor zaradi Sirije

Bern, 9. febr. Spor za Sirijo in Libanon je bil v sredo premet debate v britanski spodnji zbornici. Edenov zastopnik minister Law je izjavil, da je lala zantevala po takojšnjem podreditvi tako zvanim posebnim čet pod poveljstvo arijske vlade povod za demonstracije. Resnične težave pa se ne omejujejo zgolj na to vprašanje, temveč se raztezajo prejševam na vprašanje bodočih francoskih odnošajev do držav v Levantu, katerih svoboda je Francija že proglasila. Law je dodal, da pričakuje britanska vlada, da ne bo nobena stanka storila nicesar, kar bi ogrozilo varnost ozemelj pod britanskim poveljstvom. Pariski listnik „Neue Zürcher Zeitung“ pravi, da ima Francija vti, da se mora pritožiti sprico raznih britanskih motičnih pljuskov. Že kriza v novembu 1943 je temeljila deloma na britanskih intrigh. Politika bivšega britanskega ministra v Siriji je v Parizu zelo slabo vplivala, enako pa tudi javno razglašanje njegovih izjav. Kakor javlja londonska poročevalska služba, je izjavil informacijski minister de Gaulle vlade, da namerava Francija obdržati do konca vojne svoje čete v Siriji in Libanonu.

Zakaj Vam leče stare obleke, čevlji in podobno brez haska v omara? Prodajte jih nakupovalnici Socialne pomoči!

Nakupovalnica Socialne pomoči kupeje stara oblačila, obutev, perilo, posteljnino itd. po dnevni ceni.

